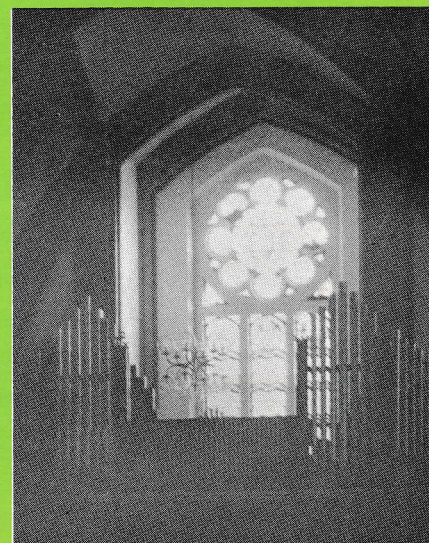
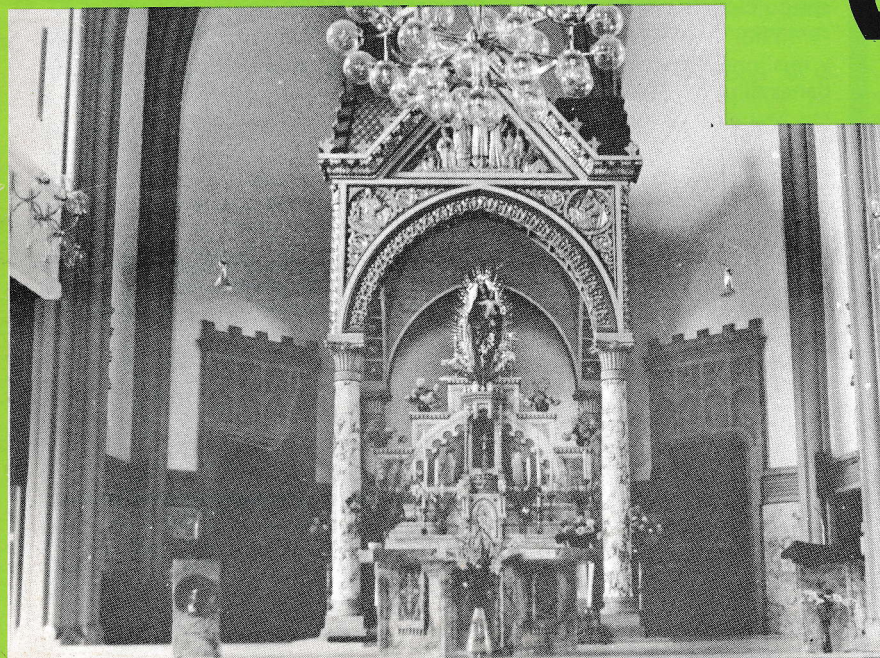

SALEZIJANSKI VESTNIK

SALEZIJANCI SO MISIJONARJI

VSEBINA

Salezijanci so misijonarji — 3	2
Don Boskovo vzgojno poslanstvo	3
Don Boskova sveta leta	4
Sanje Janeza Boska pri devetih letih	5
Misijonar Rafael Mrzel	6
Bog me je preganjal	8
Kdor potrebuje dela, kruha in nebesa . . .	11
Prva misijonska odprava HMP	12
Pisma misijonarjev	13
Lep odziv na nujno povabilo	14
Janko Valjavec, biseromašnik	16
90-letnica Rovanova mame	16
Lojze Logar: Začel si srečno življenje	17
Franc Dündeck: Vedno zvest	18
Abeceda salezijanskih misijonov	19
Ali ga poznate?	20

Tudi ta številka je posvečena predvsem salezijanskim misijonarjem, ker smo pač v 100-letnici salezijanskih misijonov. Predstavili smo vam samo enega misijonarja **sobrata pomočnika Rafaela Mrzela** in še nekaj odlomkov iz **pisem misijonarjev**, v katerih se nam oglašajo predvsem Janez Hribar, tudi iz Filipinov. Pa tudi vse drugo v Vestniku ima nekaj svoj poseben misijonski značaj.

Smo tudi v svetem letu. Gotovo vas bo zanimalo, kako je obhajal in doživljal sveta leta don Bosko. **Don Boskova sveta leta** so bila tri, četrto pa je „doživel“ kot kanonizirani svetnik leta 1934, ko je Pij XI. tisto leto razglasil za izredno sveto v počastitev 1900-letnice našega odrešenja. Prvo sveto leto je doživel kot vnet poslušalec božje besede v svoji rojstni župniji leta 1825. Drugo sveto leto je sam pridigal v Milanu leta 1850 v tedaj zelo razgretem političnem ozračju. Leta 1875 pa je že obhajal sveto leto s svojimi fanti čisto na poseben način: „pod roko“, ker tedanja masonska vlada v Turinu ni dovolila svetoletnih procesij od cerkve do cerkve.

Vsi poznamo sanje, ki jih je imel Janez Bosko, ko mu je bilo devet let. Premalo pa smo se zavedali, da sanje zanj niso bile prazne marnje. Uvrščajo se med velika znamenja božjega poklicanja, kakor so se razodevala v velikih voditeljih izraelskega ljudstva, kot so bili očaki in preroki in končno v Materi božji in njenem ženinu sv. Jožefu.

Potem osrednja pripoved te številke. Govori naš misijonar **Rafael Mrzel**. Kratko in jedrnato nam opisuje svojo misijonsko pot od doma prek Španije do Hong-Konga in še dlje na Filipine. Po poklicu je krojač, postal pa je po izredni potrebi tudi bolničar za najbolj revne, in še in še. Že desetletja znova in znova ugotavlja, da ne more ostati brezbrizen spričo človeške revščine. To ga drži v misijonih!

Tudi HMP so misijonarke! Komaj so zaživele v cerkvi, že so pohitele v misijone. Prva misijonska odprava salezijank, in potem druga, in . . . še danes diha vso evangelijsko svežino!

Kakor vsako leto je julij mesec novih maš. Letos imamo samo enega salezijanskega novomašnika. To je nekdanji **kleparski mojster Franc Drobnič**. Prihaja iz delavskega sveta, hotel pa je postati Kristusov duhovnik, da bi ostal še bolj zvest temu svetu, ki živi samo od dela svojih rok.

Poseben način krščanskega pričevanja dajejo salezijanski sobratje pomočniki. Zaradi podanašljenja bodo imeli letos jeseni v Rimu kongres, ki jih bo zbral iz vsega salezijanskega sveta. **Komur ni samo za delo in kruh, ampak tudi za nebesa**, je pripraven za laika salezijanca.

Potem vam predstavljamo vzorne like iz salezijanske družine: **biseromašnika Janka Valjavca, rajnega Lojzeta Logarja in Franca Dundecka in Rovanova mamo**.

V lepem odzivu na nujno povabilo znova priporočamo molitev za poklice: „Prosite Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev.“

V stalni rubriki: **Don Boskovo vzgojno poslanstvo**, boste lahko odkrili, kako pomembna je ljubeznivost v vzgoji.

In za sklep številke spet kakšna črtica iz don Boskovega življenja.

stk

DON BOSKOVO VZGOJNO POSŁANSTVO

Ljubeznivost v vzgoji

Vzgoja je vplivanje na gojenca

Vzgoja je izmenično dogajanje: vzgojitelj vpliva na otroka, otrok se odziva. Odzivati se pomeni ustvarjalno sodelovati z vzgojiteljem. Poudarek je na ustvarjalnosti, se pravi v spontanem dejanju gojenca, ki je odziv na vzgojiteljevo učinkovanje.

Če otrok brez notranjega sodelovanja stori kako dejanje, je to samo mehanično ali fizično dejanje. Če otrok kaj naredi, gre npr. na sprehod, v šolo, v notranjosti pa se temu upira in tega ne bi hotel storiti, potem ni človeško dejanje, kot ga uči moralka. Za moralno ali človeško dejanje je potrebno sodelovanje razuma in volje. Če manjka razum ali volja, ali če manjkata oba, ne pride do človeškega dejanja, s tem pa tudi ne do vzgojnega dejanja.

Kolikokrat ravnajo vzgojitelji npr. starši nevzgojno, ko otroka prisilijo, da mora nekaj narediti, medtem pa se otrok v notranjosti upira ukaznemu dejanju. Če se dostikrat zgodi, ali se to trajno dogaja, potem starši otroka ne vzgajajo, temveč ga kvarijo. Otrok pozneje, ko bo sam svoj, teh dejanj gotovo ne bo delal in naredil, ker se je sedaj naučil, da je delal proti temu, kar je sam hotel.

Gojenec se mora najprej odpreti

Če kdo hoče vstopiti v hišo, se morajo najprej umakniti „obrambni mehanizmi“. Ti obrambni mehanizmi so okna, vrata in ključavnice. Če so vrata zaklenjena, ali če so vrata zaprta, se ne sme notri. Najprej je treba to, kar povezuje hišo z zunanjo okolico, odpreti.

Tudi pri otroku ne bomo nikdar prišli do njegovega razuma in njegove volje, če nam ne bo odprl vrat za vplivanje. Dokler bodo v otroku delovali obrambni mehanizmi zaradi strahu, bojazni, ogroženosti, negotovosti, tegobe, nezaupanja, tako dolgo se otrok ne bo odprl in ne bo prišlo do vzgojnega dejanja.

Važno pri vzgoji je spoznanje, ali se je otrok sploh odprl vzgojitelju. Ni zadosti, da si vzgojitelj misli, da mu gojenec zaupa. Treba je ugotoviti, ali se je gojenec vzgojitelju zaupal. Samo v tem primeru se bo odprl njegovemu vzgojnemu vplivu.

Vzemimo npr. očeta pijanca. Ko pride domov, se ga vsi bojijo: žena-mati in otroci. Iz izkušnje vedo, da je neprisen in dela reči, ki ne sodijo v krog človeka vrednih dejanj. Vsi so sprožili podzavestno svoje obrambne mehanizme: vse v njih se brani, zavračajo vse, kar zahteva oče od njih. Ker se ga pa bojijo, delajo to, kar jim reče. To pomeni, da vsa dejanja opravljajo „obrnjeno“, „narobe“, „skrotovičeno“, „pokvarjeno“. Če se potem tak oče npr. v družbi hvali, kako on „vzgaja“ svoje otroke, potem je vsakemu jasno, da gre to za prav nasprotno dejanje in stanje: za nevzgojo, za sistematično kvarjenje, za človeško in človečnostno uničevanje otrok.

Zato ni zadosti reči „vzgam otroke“, medtem pa se dogaja prav nasprotno: oče ali mati svoje otroke človečnostno kvarita, četudi se njima zdi, da sta najboljša vzgojitelja. Otroci se bojijo, branijo, nasprotujejo, zavračajo „vzgojni“ vpliv vzgojitelja, ker se čutijo ogrožene in izpostavljene nevarnosti.

Gojenec se odpre ljubeznivosti

Eno je ljubezen, drugo je ljubeznivost. Mi kristjani mnogo govorimo o ljubezni, malo pa imamo ljubeznivosti. In to je velika napaka. Dokler samo „ljubimo“, je to nekaj splošnega, neobveznega, nedoločenega. Ko pa rečemo „biti ljubezniv“, se pa nanaša na nekoga čisto določenega. Ljubeznivost je prav in tem, da se drugi zaveda, da ga imaš rad. V vzgoji to pomeni, da se gojenec na lastni koži prepriča, da ga ima vzgojitelj rad. To je mnogo več kot ljubezen.

Otrok ima čisto majhne potrebe: si ne zna zavezati čevljev, bi rad kos kruha, bi potreboval denar za zvezek itd. Čisto nepomembna dejanja in potrebe. Kakih velikih zahtev, da bi šel na dolgo potovanje, da bi se udeležil pojedine, da bi imel svoj avto, otrok nima. Dostikrat pa so starši ali drugi vzgojitelji pripravljani, „da bi za otroka storili vse“, da bi „otroku dali vse“; tistih neposrednih potreb, da bi se malo z njim poigrali, ali šli na kratek sprehod, tega pa nočejo storiti. „Velike reči“ bi pa bili pripravljani storiti: „šli bi npr. zanj v smrt“. Jasno je, da so to samo besede, pravih dobrohotnih in ljubeznivih drž pa ne pokažejo.

V. Dermota

Kako bi don Bosko danes odgovoril na papežovo svetoletno vabilo? Ni si težko predstavljati, če pomislimo, kakšen poudarek je dal svetim letom v svojem življenju.

1825: MALI POSLUŠALEC BOŽJE BESEDE

Za jubilejno leto 1825, katerega je razglasil Leon XIII., je prišlo v Rim štiristo tisoč romarjev. Naslednje leto so ga praznovali vse cerkve izven Rima.

Janez Bosko je bil takrat star 11 let in se je udeleževal misijona v Buttiglieri aprila 1826. Na potu domov se mu je nekega večera pridružil starejši duhovnik, Jožef Calosso iz Chierija. Ta je skeptično sklepal o udeležbi in poslušanju malega Janeza: „Si mogel razumeti govore? Morda ti bo mama naredila bolj primerno pridigo?“ Mali, pazljivi poslušalec Besede, je odgovoril: „Hočete, naj povem prvi ali drugi del govora?“ Gospod Calosso si je zaželel prvi del: „Če mi poveš štiri besede, ti dam štiri solde.“ S svojim čudovitim spominom je obnovil v treh točkah, da ne smemo odlašati s spreobrnjenjem, ker morda ne bomo imeli časa ali milosti ali pa volje. Gospod Calosso je bil presenečen. Za drugi govor sta bili dovolj dve besedi. A Janezek je slikovito opisal srečanje duše ob glasu angelske trombe.

Tako je v svetem letu 1826 gospod Calosso odkril izreden talent in dragocen poklic za Cerkev. Sam je prvi pomagal don Bosku do duhovništva.

1850: NA VULKANU

Don Bosko je bil tedaj petintridesetletni duhovnik. Dobro ga poznajo. V Milan ga vabijo, naj bi vodil misijon za sveto leto. Ob koncu novembra je odšel iz Turina. Ko je prišel v Milan, se je župnik pri sv. Simplicianu sprva kesal, da ga je povabil. Zgodovinar pripoveduje, da je bil v tem času Milan kakor na žarečem ognjeniku. Bojevali so se za neodvisnost. Piemontezom ni uspelo osvoboditi Lombardije in Milančani so bili še pod Avstrijci. Policija se je bala in

je videla povsod nevarnosti ter vstaje. Tudi pridigati je bilo nevarno. Noben župnik ni upal začeti misijona za sveto leto. Govorniki se niso upali izpostavljati. Za cerkvenimi stebri so bili prikriti ovaduhi. Zato je tudi župnik pri sv. Simplicianu dejal don Bosku, naj ima nekaj govorov „privatno“ v oratoriju, ne pa v cerkvi za množico, češ da nadškof ne prevzame odgovornosti. Šla sta k nadškofu, ki je najprej skušal prepričati don Boska, nato pa se je vdal: „Če se čutite...“ Priporočil mu je veliko previdnosti, ki je nikoli ni preveč. Don Bosko mu je povedal svoj načrt: „Govoril bom tako, kakor so imeli navado pred petsto leti.“ Naredil je ciceronski uvod: „Doklej bomo izrabljali božjo dobroto?“ In je govoril o grehu. Nato premišljevanja o poslednjih rečeh. Potem nauk o spovedi in obhajilu. Hinavski ovaduhi za stebri so spoznali, naj najprej skrbijo za svojo dušo in naj se spreobrnejo.

Govori so imeli velik vpliv na ljudi. Don Boska so vabili tudi drugam. Najprej v mladinski dom, kjer je obljubil, da bo vsak mesec imel „pripravo za srečno smrt“. Povabili so ga v župnijo Sv. Marije, Sv. Karla, Sv. Alojzija in Sv. Evstorgija... Imel je pet govorov na dan. Hoteli so ga celo v Monzo, kamor se je vozil iz Milana vsak dan z vlakom.

V cerkvi sv. Roka ga je ustavil deček in ga prosil za spoved. Ob koncu je deček dejal don Bosku: „Podobni ste duhovniku, ki me je pred letom spovedal v Turinu.“ – „Kaj pa, če bi bil ta duhovnik isti kakor oni tam?“ – „Ste don Bosko?“

Osemnajst dni je ostal don Bosko v Milanu. Po njegovem zgledu in metodi so si posamezni govorniki upali govoriti in oznanjevati božjo besedo. Polagoma je prešel strah, hinavski poročevalci in obveščevalci so bili brez dela in svetoletni misijon so imeli povsod.

1875: ZASLUŽNI „TEDENSKI SPREHODI“

Janez Bosko je želel, naj bi njegovi fantje, gojenci dobro opravili sveto leto. Zanje je napisal knjižico o svetem letu. Knjižica je vsebovala papežovo okrožnico, škofovo pastirsko pismo, štiri premišljevanja ob obisku štirih cerkva in šest razgovorov o svetem letu.

Ko so imeli njegovi fantje knjižico v roki, niso mogli dobiti odpustkov in milosti. Morali bi v procesiji obiskati štiri določene cerkve. To pa ni bilo mogoče. Procesije so bile prepovedane. Sveti sedež je dovolil, naj bodo procesije „tako, kakor je kje mogoče“, celo brez križa in v posameznih skupinah. To so imeli za „tedenske sprehode“. Gojenci so bili navdušeni.

Don Bosko je v knjižici zapisal: „Kdo ve, kdaj bo zame zadnje sveto leto? Srečni mi in srečni kristjani, ki ga dobro opravijo.“ Gojenci so knjižico ohranili kot spomin na sveto leto, spomin na svojega svetniškega vzgojitelja in na težka „leta milosti“.

1934: DVAKRAT SVETO LETO ZA DON BOSKA

Papež Pij XI. je v spomin na 1900-letnico odrešenja določil, naj bo leto 1933 jubilejno in sveto. Tudi sedaj je bil Janez Bosko na nek način protagonist ali glavna oseba v drami. Ob sklepu svetega leta (1. aprila 1934 na veliko noč) je bil Janez Bosko slovesno razglašen za svetnika. Pij XI. je dejal: „Don Bosko ima posebno poslanstvo od Boga, naj nadaljuje delo odrešenja, naj pogloblja in razširja božje delo, duše pa pripravlja na dragocene sadove.“

Na veliko noč je papež v homiliji pri obredu razglasitve izrazil vse svoje veselje, da mu je bilo dano ob tej jubilejni veliki noči za krono svetega leta slovesno razglasiti za svetnika Janeza Boska. Pri sprejemu salezijancev v naslednjih dneh je naravnost poudaril leto 1934 kot „sveto salezijansko leto“.

V svetem letu 1825 je bil Janez Bosko poslušalec božje besede, v svetem letu 1850 misijonar in oznanjevalec božje besede, v svetem letu 1875 pisatelj in vzgojitelj, v „svetem“ letu 1934 pa razglašen za svetnika.

Janez Jenko

SANJE Janeza Boska

SANJE JANEZKA BOSKA PRI DEVETIH LETIH – 1825

Janezek Bosko je bil pri svojih devetih letih – na začetku 1825 – v zelo težkem položaju. Dom, kjer naj bi se čutil zavarovanega, je bil pravi pekel. Polbrat Anton je zaradi ljubosumja, češ da ima mati rajši svoje otroke in zaradi želje, da bi iz domačije naredil bogato kmetijo, preganjal svoja polbrata Janezka in Jožeta. Janezku je že v nežni mladosti umrl oče. To je bilo v tistih težkih vojnih časih zelo hudo, saj družina ni imela opore v odraslem moškem. Revščina je bila večna spremljevalka družinice v Bechjih.

SANJE PRI DEVETIH LETIH

V tem bivanjsko tako ogroženem in zapletenem položaju je imel Janezek v sanjah videnje. Na planjavi pred domačo hišo se je divje preganjal trop razkačenih živali. Prikaže se v svetlobo odet mož in reče: „Kar boš sedaj videl, da se bo zgodilo s temi živalmi, boš delal z mojimi sinovi.“ Nov prizor. Divje živali so se spremenile v krotka jagnjeta, ki so šla mirno za svojim vodnikom. Janezek se je uprl in rekel: „Kako naj jaz ubogi in nevedni deček storim kaj takega?“ Odgovor se je glasil: „Dal ti bom učiteljico. Pod njenim vodstvom boš postal močan in krepak.“

Ko je Janezek drugo jutro pripovedoval svoje sanje, so se slišale razlage, kot bi jih tudi danes mogli slišati celo med izobraženimi krogi: „postal boš poglavar razbojnikov“, „sanjam ni verjeti“ in „mogoče boš pa še nekoč duhovnik“.

APOSTOLAT

Čeprav razlagalci njegovih sanj niso povedali nič jasnega, je sam čisto jasno videl: „moja pot je pot apostolata“. Bog ga je klical k delu za zapuščeno mladino. Iz divjih živali – ki naj bi bili zapuščeni, ogroženi in revni dečki – naj naredi krotka jagnjeta, to je pridne, delavne in koristne člane človeške družbe.

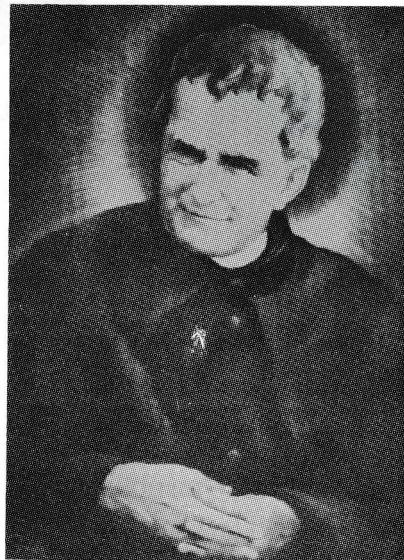
Bog sam mu bo dal učiteljico. Pod njenim vodstvom bo postal sposoben za to težko in odgovorno vzgojno delo. Učiti se mora, vaditi, se usposablјati. To je naročilo od zgoraj in to je edina pot k uspehu.

SPREOBRNENJE

Sanje so Janezka popolnoma spremenile, da, celo spreobrnilo.

Čeprav star komaj devet let, je čisto jasno spoznal cilj svojega življenja: delo za revno in zapuščeno mladino. Vendar ni ostal pri tej ugotovitvi. Z vso vnemo se je začel pripravljati: učil se je, začel je iskati prilike, da bi se naučil vsega, kar mladini ugaja (rokohtitrstvo, petje, glasba, teater, športne veščine, vodstvene sposobnosti). Začel se je v vsem tem vaditi, tako da je postal izurjen v teh spretnostih.

Gre za pravo spreobrnjenje. Spreobrnjenje ne vnaša v človeka samo jedro, okoli katerega se nizajo in razporejajo vse osebnostne sile, temveč tudi odločilno vpliva na samo človekovo delovanje. Pri Janezku je bilo delovanje več kot očitno: zavzeto učenje, stikanje za „poklicnimi skrivnostmi“ in nenehna vadba.

Če pri tem pomislimo na polbrata Antona, ki ga je povsod zasledoval in mu skušal z vsemi silami, tudi z grobstvo, preprečiti, da bi uresničil naročilo iz sanj, potem vidimo kako težko je bilo za Janezka to božje naročilo. Z ene strani jasno božje zaznamovanje, z druge strani pa divje nasprotovanje. Če ne bi sanje Janezka bivanjsko pretresle in globinsko preusmerile, gotovo ne bi vzdržal v tem neenakem boju.

Prav popolno prepričanje o življenjski nalogi, ki naj jo uresniči v korist revni in zapuščeni mladini, mu je dajalo moči, da je vztrajal in končno prišel do svojega cilja. To so pa najjasnejši znaki prave poklicanosti.

APOSTOLAT – ZNAČILNO SVETOPISEMSKO POKLICANJE

Če sedaj primerjamo poklicanje devetletnega Janezka Boska s poklicanji velikih mož iz odrešenjske zgodovine, bomo videli, da gre za skoraj isto dogajanje: Bog si izbere svojega človeka, ki se lahko imenuje Abraham, Izak, Jakob, Jožef Egiptovski, prerok Izaija, Jeremija ali kako drugače. V sanjah ima videnje in slišanje, ko dobi naročilo. Navadno se izbravec brani in pravi, da temu ne bo kos, in da je gotovo več drugih, bolj uporabnih mož v božjem ljudstvu. Nato se izbravec vda in prevzame božje naročilo (primerjaj Marijo v pogovoru z angelom). Od tedaj popolnoma spremeni svoje življenje in se preda svojemu poslanstvu.

Kakor je Bog nekoč vodil svoje ljudstvo po svojih voditeljih, ki jih je tudi čudežno poklical v sanjah, tako vodi svoje ljudstvo tudi po svojih izbrancih, ki si jih je sam izvolil.

V. Dermota

Misijonar

RAFAEL

MRZEL

Za 100-letnico salezijanskih misijonov je naš delegat za misijone Ivan Zupan zaprosil naše misijonarje, naj bi za Vestnik napisali daljše poročilo o svojem misijonskem poklicu. Prvi se je oglasil naš sobrat pomočnik Rafael Mrzel iz Filipinov. Takole nam riše svojo misijonsko pot in delo.

HREPENENJE PO MISIJONIH

Za delo v misijonih sem se začel zanimati že v zgodnji mladosti. V družini smo imeli naročene kar vse tedanje misijonske liste. Leta 1924 sem prvič jasno izrazil svojo željo, da bi postal oznanjevalec božje besede kje med črnici v Afriki. S tem namenom sem šel študirat v Novo mesto. Zaradi gmotnih težav sem moral študij prekiniti. Oprijel sem se krojaštva in čakal na kako priložnost. Kako mi je bilo hudo, ko nisem mogel spremljati misijonarja Jožeta Obreza na Madagaskar leta 1929!

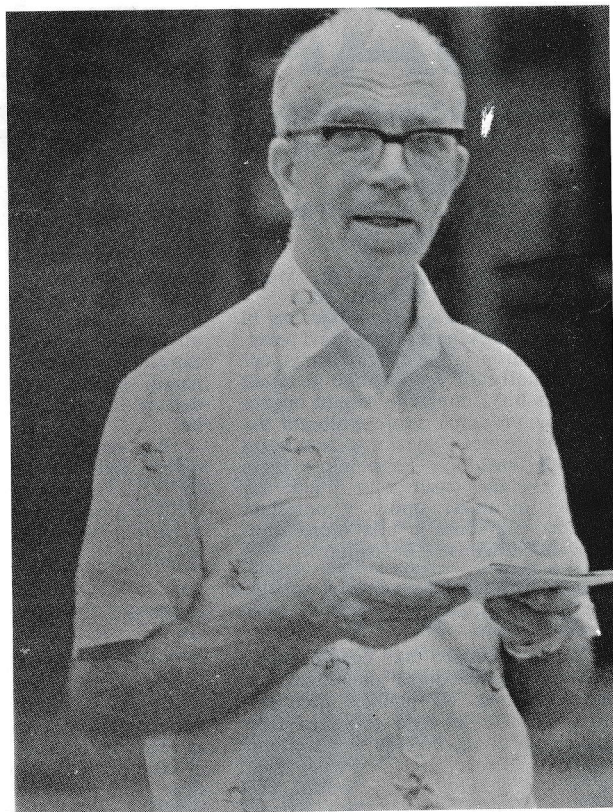
Pozneje sem se srečal z mons. Kerecem in se začel zanimati za kitajske misijone. To željo sem izrazil tudi kot pogoj ob prihodu v aspirantat na Rakovniku leta 1934. Zelo sem bil srečen, ko mi je tedanji inspektor dr. Franc Walland ugodil prošnji.

Po noviciatu na Radni leta 1938 sem ponovil svojo prošnjo in še sedaj čutim veliko hvaležnost do Ivana Špana, novega inspektorja, ki mi je pri uresničitvi moje želje velikodušno pomagal.

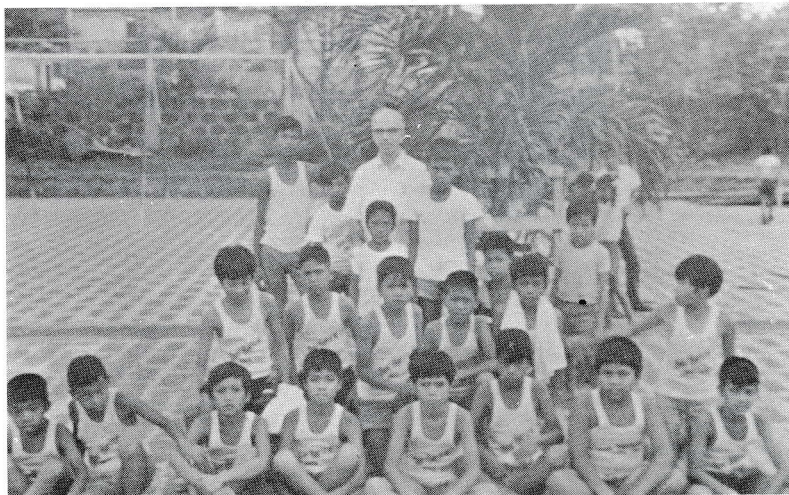
NA POTI V MISIJONE

Leta 1940 sem bil določen za Kitajsko. Toda Bog me je hotel še bolj pripraviti za misijonski poklic. Zaradi vojne sem moral čakati na odhod v misijone še polnih osem let, in sicer v Spaniji. Šele 1948 leta sem se poslovil od Evrope. Januarja sem odplul in po 42 dneh prišel v „obljubljeno deželo“, v Hong-Kong. Začetni vtisi so bili mešani: videl sem potrebe in delo, a razen dobre volje mi je manjkalo še marsikaj za trdo misijonsko delo in življenje.

Zavedal sem se, da misijonsko delo obstoji v predanosti Bogu in nenehni pripravljenosti pomagati potrebnim. Zunanje oblike misijonskega dela, pa tudi pristop do človeka so danes zelo drugačne, vedno pa ostane osnovna zahteva: dejanska ljubezen do človeka.

Misijonar Rafko Mrzel

Rafko Mrzel med svojimi dečki

NA KITAJSKEM

Moje prvo misijonsko delo je bilo na Kitajskem, v Hong-Kongu. Štiri leta sem poučeval krojaško obrt 40–50 fantom. Potem še dve leti v Macau. To je bila dobra in dovzetna mladina. Večina so bili pogani. Kako so se zanimali za večne resnice! Kako so z zanimanjem prisostvovali svetim obredom. Kitajci so zelo delavni, dovzetni in hvaležni. Delo med njimi je bilo res lepo in hvaležno.

NA FILIPINIH

Od leta 1954 delam na Filipinih. Kraj je od kraja različen, ljubezen pa povsod vračajo z ljubeznijo. Tako sem se tudi tukaj kmalu vživel. Dela je toliko, kolikor ga kdo hoče prevzeti. Potrebe ljudi so velike in jim nikoli ne prideš do konca. Izrabititi je treba vse moči, do skrajnih meja. Pri tem se večkrat spomnim verza Simona Gregorčiča: „Ne samo, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan!“

Med drugimi nešteti opravili vodim tudi različna krojaška dela. V ta namen imam zaposlenih okrog 10 ljudi tako v zavodu kakor zunaj po družinah.

Vodim tudi podružnico Rdečega križa, ki mi da veliko dela. Imam namreč dve kliniki in še zobozdravnika. Imam tudi posebna zdravila za najnujnejše primere, kar je zelo važno v naših razmerah.

Vsak dan moram v mesto, da nakupim vse potrebno za klinike in še za redovno skupnost doma. Pri teh izhodih se mi vedno nudi priložnost za apostolat. Mnogi kar čakajo, kdaj bom spet prišel mednje, ker zelo radi razpravljajo o važnih življenjskih vprašanjih. Revnim moram seveda vedno tudi kaj dati. V mestu je le malo bogatih, večina pa so reveži, ki nujno potrebujejo pomoči, pa tudi dobre besede. Tudi te so dobrodošle, ko vsega drugega manjka ali ni.

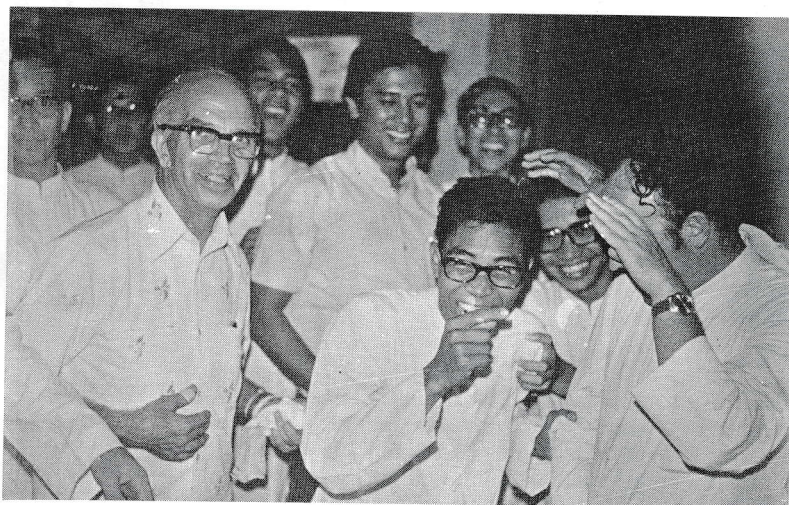
Iz vsega povedanega lahko vsaj zaslu-tite, kako važno apostolsko poslanstvo ima v misijonih misijonar-laik. Gre namreč za to, da dokažemo, da je naše krščanstvo v praktičnem življenju res ljubezen do bližnjega. Danes je vse preveč ljudi, ki ne znajo ali nočejo bližnjemu v nesreči ponuditi roko v pomoč.

Koliko potrebnih imam vsak dan okrog sebe! Koliko družinskih problemov imajo naši zunanji profesorji in učitelji – cele romane bi lahko napisal o njih. Rešujem jih in jim pomagam, kolikor morem. Kakšna revščina otrok, ki jih srečujem na obali, ko grem ob nedeljah poučevat katekizem. Punčka ti ponudi različne školjke, kupim jih, da si tako zasluži nekaj par in tako pomaga mami v borbi za vsakdanji kruh.

Vedno znova se učim, kako vedno bolj učinkovito pomagati tem revežem. Ko gledaš njihovo revščino, ne moreš ostati brezbrizen!

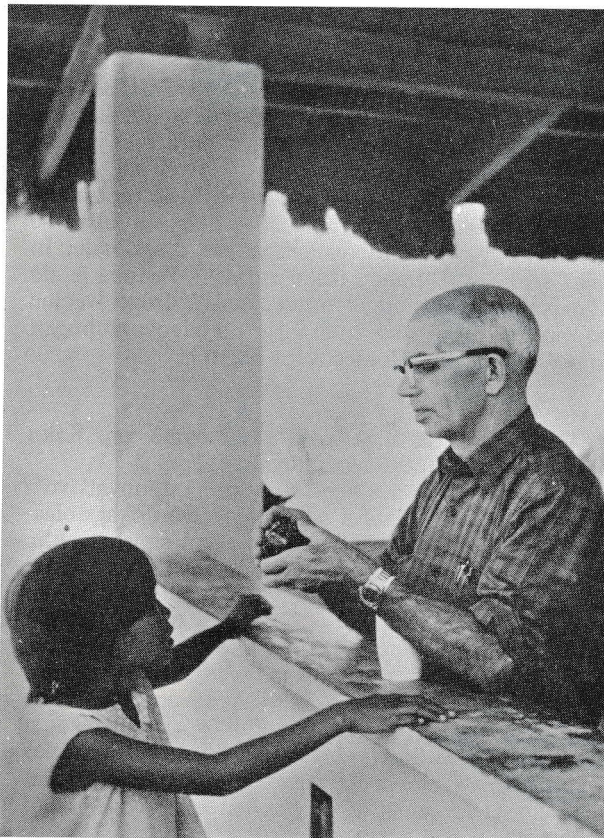
Z misijonskimi pozdravi iz Mandaluyonga za veliko noč 1975.

br. Rafael Mrzel

Naš misijonar med filipinskimi bogoslovci

Med ubogimi ob morju

BOG ME

JE PREGANJAL

„Franc, ne boj se! Odslej boš delal drugačne zlebove. Po njih se bo pretakalo najčistejše življenje. Ne boš več klepar pločevine, marveč klepar življenja . . .“ Tako nekako so mu govorili 6. julija pri Mariji, Materi dobrega sveta na Slinovcah pri Kostanjevici. Nato so na Franca položili roke, nad njim molili in vse ljudstvo (med njimi nekateri njegovi sodelavci in mojstri) je hvaležno zapelo: Novomašnik bod' pozdravljen . . .

A bi lahko kaj povedal o posameznih stopnjah tvojega odločanja za duhovništvo?

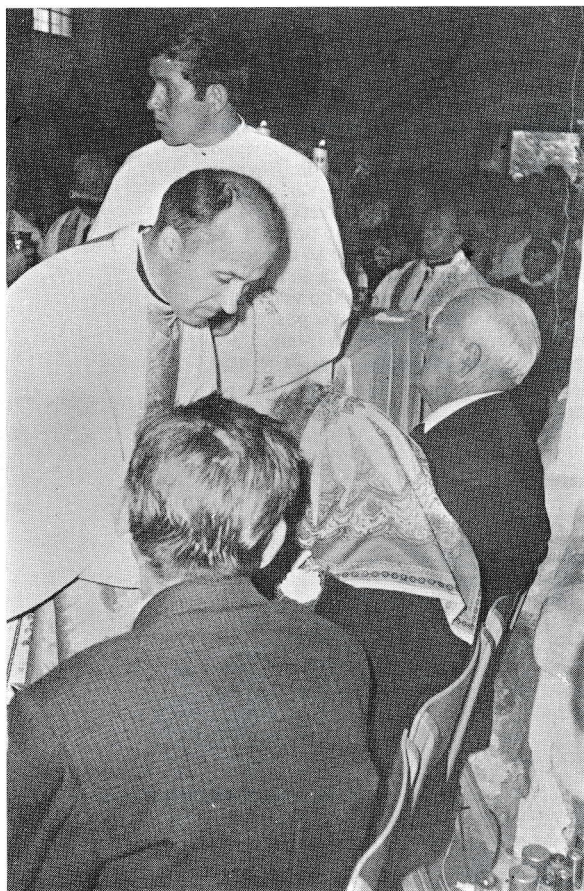
– Brez neke notranje sile in teženja za duhovništvom, ki se je v meni stalno stopnjevalo, se ne bi odločil za duhovnika. Bog me je dobesedno vznemirjal, preganjal, čeprav sem mu hotel ubežati. Študij je bil zame velika ovira in človeško gledano – tveganje v prazno. Deležen sem bil mnogih spodbud s strani predstojnikov, profesorjev, sobratov; še bolj močna pa je bila tista spodbuda, ki jo težko izrazim, ki se ne da primerjati človeški, to je neko posebno notranje zaupanje, ne v sebe, pač pa v Tistega, ki me je poklical. Danes komaj verjamem, da sem duhovnik. Globoko občutim čudežen poseg v moje življenje. Toda odgovornost, ki jo duhovnik sprejme, me navdaja s strahom. Vem, komu služim, vem, komu bom dajal odgovor. Pomirja me edino to, da se nisem sam vsiljeval v ta poklic.

KO JE PRIŠEL Z GORE . . .

se je Mojzesovo obličje svetilo. FRANC DROBNIČ je z duhovnih vaj na Sveti gori pisal: zdi se mi, da tukaj kar tipam božjo bližino. To sem občutil tudi jaz, ko sem ga obiskal dan po prihodu z duhovnih vaj. Z njim se je neverjetno prijetno pogovarjati. In še to: zmeraj „nekaj odneseš“! Pogovor je bil dolg, in nisva se utegnila pogovoriti za Vestnik, za vas, dragi bralci. In tako sem pustil Francu nekaj vprašanj. Podoba je, da je nekaj odgovoril pred posvečenjem, drugo, večina pa, po njem. Tako so v teh njegovih odgovorih bogati in posvečeni trenutki njegovega življenja.

Franc, pravkar si se vrnil z duhovnih vaj. Kako gledaš v tem trenutku na duhovništvo?

– Kako gledam v tem trenutku na duhovništvo? Čeprav je moja priprava na duhovništvo dokaj dolga, se mi še vedno zdi, da je to v nekem smislu poklic tveganja in da sem še vedno nepripravljen. Vsak poklic je v nekem oziru tveganje, ker poklic nikdar ne zadovolji samo „poklicanega“. Vsak poklic namreč zahteva, da se daješ drugemu; toliko bolj duhovništvo. Življenje sem vedno jemal resno in kot občestvo: npr. družina, skupina prijateljev, skupina sodelavcev na delovnem mestu, občestvo vernikov. Duhovnika si predstavljam kot tistega človeka, ki daje življenjsko vedrino, povezuje in navdušuje vse skupnosti in jim daje smisel življenja, ki je v skupnosti pri nebeškem Očetu.

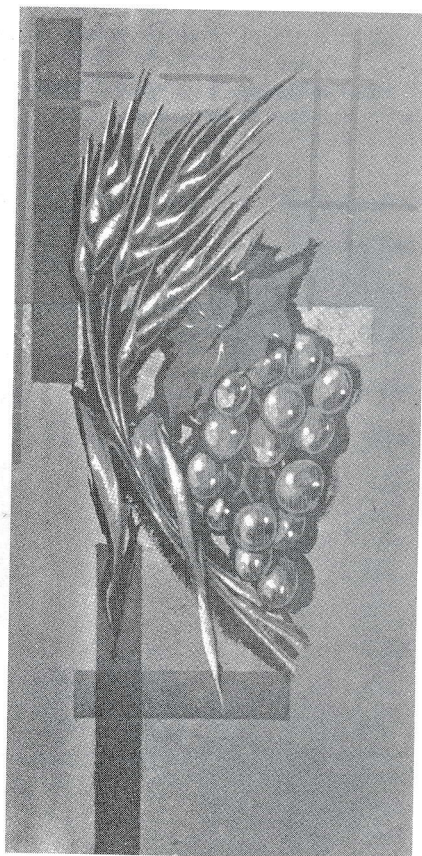

Sam si bil delavec. Kaj praviš, česa najbolj potrebujejo mladi vajenci, kako bi jim ti pomagal?

— Vedno sem ponosen, da sem bil delavec. Prešel sem vse stopnje od navadnega delavca na opekarni, kleparskega vajenca, pomočnika in mojstra. V petnajstih letih mojega življenja med delavstvom sem se boril sam v sebi, toda neka duhovna vznemirjenost se je stopnjevala iz leta v leto. Hotel sem sam v sebi zadušiti duhovni poklic, toda, ni se mi posrečilo. Vržen sem bil sredi ljudi, ki so se zagrizli v svoj kos kruha kot navadni delavci, vajenci, pomočniki, mojstri, tehniki, inženirji. Bil sem član skupnosti, ki je v tekmi za osnovne življenjske potrebe pa tudi za boljše življenje — boljši življenjski standard, v večini pozabljala na končni smisel, večno srečo, večno življenje pri Očetu. Zavest, da je bil Kristus vajenec pri svojem krušnem očetu in pozneje delavec, mi je bila opora, da sem gledal na delo, kot pozitivno vrednoto, kot na nekaj, kar je po božji volji.

Kaj potrebujejo mladi vajenci? Potrebujejo mojstra, sodelavca, da bi videli v njih zgledne, poštene, moralne ljudi, ki vajence vrednotijo kot osebnosti, ne pa kot nekaj manj vrednega. Vajeništvo spada v najtežjo človeško dobo, ko kandidat zori iz pubertetnika v fanta, ko je vsak dan na preskušnji svojega umskega in fizičnega naprezanja, ko ga vsak dan ponižujejo manjvredna dela, hkrati pa še dobiva najnižjo plačo. Ves ta proces dozorevanja iz vajenca v

pomočnika je mnogo lažji, če se odločiš za poklic iz ljubezni, ne pa predvsem iz koristoljubja. Pomagati vajencu v duhovnem pogledu je največje bogastvo, seveda, če ima vajenec vero za to vrednoto iz lastne družine. Vajenci so že od nekdaj najbolj duhovno zapostavljeni. Mnogi postajajo v tej dobi pijanci, moralno sprijeni, goljufi, tatovi, mladostni prestopniki. Vajenec ne sprejema naukov, on hoče ob sebi človeka-osebnost, ki mu je na razpolago kot sodelavec, kot opora v življenju.

Kaj misliš, kaksi odnosi naj bodo nasploh med duhovnikom in delavcem?

– Duhovnik iz fevdalne dobe nudi močan odpor delavstvu. Fevdalni gospod in duhovščina sta večkrat izkoriščala malega človeka in delavca. Delavsko gibanje je naletelo na odpor v cerkvenih krogih. Cerkev je v glavnem z evangelizacijo delavstva prepoznala. Delavec na splošno gleda v duhovniku človeka, ki živi na račun drugih. Kristus delavec in vrednota dela, to dvojce se je premalo poudarjalo v preteklosti in danes.

Duhovnik-župnik naj resnično tudi sam fizično dela pri obnovi cerkve, župniščā in pristopa ljudem kot fizični delavec ali pa naj se vsaj zanima za težave pri gradnji in drugem delu.

Potrebno je popraviti človeški odnos med delavcem in duhovnikom. Besede brez resničnega prijateljskega in medsebojnega zblizanja ne bodo rodile uspeha. Delavstvu, ki največ gradi na zemeljskih dobrinah, je potrebno prikazati vrednoto vere v delu in trpljenju, ki sega v onstranost.

Ob duhovniškem posvečenju ima navadno vsakdo najbolj navzočo preteklost in prihodnost hkrati. Zdi se mu, da je to tista življenjska točka, ki vpliva v obe smeri. Kaj ti posebej prihaja v spomin iz preteklosti in kaj posebej zreš v prihodnosti?

– Že kot vajenec, pomočnik in mojster sem hotel z obiskom nedeljske maše, ko sem živel med delavstvom, pritegniti še druge k maši. Zdi se mi, da je prav to v največji meri prispevalo k rasti mojega poklica. Poudarjati je treba vrednoto maše, daritve, ki naj oblikuje naše življenje zunaj maše: v družinah, med sosedi, na delovnem mestu. Daritev, delo, trpljenje naj postaja vsakodnevno spremenjenje, spreobračanje. Znova in znova je treba poudarjati vrednoto dela (Kristus, apostol Pavel) in pojasnjevati, da zemeljske dobrine niso največje vrednote. Duhovne dobrine je treba predstaviti ne samo kot vrednoto za večnost, marveč tudi kot vrednoto za srečnejše življenje na zemlji.

Čutim, da se duhovnik ne bi smel nikdar prepustiti lagodnemu življenju. Tako je v nevarnosti, da živi zunaj življenjskega kroga svojih vernikov. Tudi tako bi sicer doživljal avtoriteto in spoštovanje, ki pa nista vedno odkritosrčna. Duhovnik si mora osebno prislužiti zaupanje s svojim življenjem. Vsi bi naj čutili, da jih duhovnik ljubi za ceno lastnega življenja. Živel bi naj za druge, pravzaprav za eshatološko skupnost.

Deloval boš kot salezijanski duhovnik. Kaj ti to pomeni?

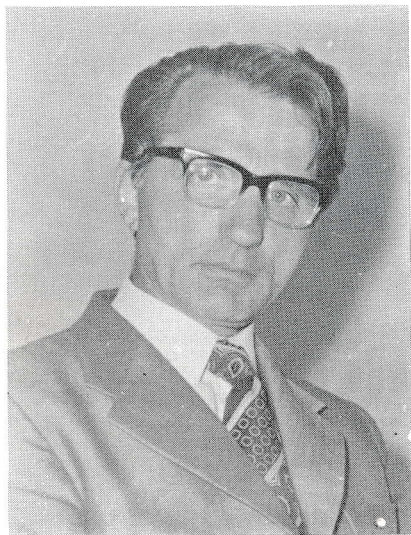
– Prav zato, ker sem salezijanski duhovnik, bi rad deloval med vajenci in delavci.

Mogoče želiš še kaj drugega povedati ali izraziti?

– Da sem zdaj duhovnik, to moram povedati, mi je k temu pomagala vsakdanja maša. Pri oltarju je vsa naša moč. Izročal sem se nebeški Materi, Mariji dobrega sveta. Čutim, da me je Marija vodila v salezijansko družbo. Ostal sem velik dolžnik Marijini, svetega Janeza Boska in salezijanske družbe.

St. Hočevar

Kdor potrebuje dela, kruha, nebesa ...

Kadarkoli ga vidim, se spomnim don Boska: „Moji sinovi bodo redovniki z zavihanimi rokavi!“ Včasih se kdo vpraša: „Kako pa, da njega nikdar ne zebe, kako pa, da on ni nikdar lačen?“ Navajen je bil sedeti na profesorskem stolčku, vlivati mladim radovednejšem prvo strokovno znanje, zdaj pa z istim poletom prijema za najbolj umazano delo.

Veliko je takih don Boskovih sinov – sobratov pomočnikov, najozjih sodelavcev duhovnikov-salezijancev. Danes se vam predstavlja eden. Pravzaprav ne predstavlja, kajti na vprašanja o njegovem življenju ni hotel ničesar črhiniti. Tudi za to hvala! Zadostuje tole: IVAN KOGOVSKEK je ekonom v salezijanskem zavodu v Želimljem in tehnični urednik Salezijanskega vestnika.

IVAN, ODHAJAŠ V RIM NA KONGRES SOBROTOV POMOČNIKOV. KAK NAMEN IMA TA KONGRES?

– Do sedaj še ni bilo sestanka ali kongresa v tolikem obsegu samo za sobrate pomočnike salezijance. V preteklih letih sem bil na raznih sestankih, tečajih ali kongresih, bodisi v Italiji, bodisi v Španiji. Čeravno se nas je zbralo precejšnje število, so bili vendar krajevnega oziroma medinspektorialnega značaja. Skoraj na vseh teh tečajih smo obravnavali: redovniško življenje, vzgojo mladih, predvsem delavske mladine na salezijanskih obrtnih šolah. Ti tečaji so nas uvajali v poznanje tehnike, različnih strok, ali pa tudi avdiovizualnih sredstev.

Na kongresu v Rimu pa bodo zbrani predstavniki iz vseh inspektorij iz vseh kontinentov. Zbralo se nas bo okrog stopenjšetdeset sobratov pomočnikov za več kot teden dni. Spored je dokaj pester in poln. Nakazal bom vsaj nekatere namene tega kongresa:

1. znova preučiti genialno don Boskovo zamisel o apostolatu laika-sobrata pomočnika v luči koncilskih in pokoncilskih smernic;

2. obogatiti se z izkušnjami na apostolskem in vzgojnem področju;

3. različne možnosti delovanja po raznih deželah in misijskih pokrajinah;

4. skrb za poklice, oblikovalna doba, študij;

5. načrti za prihodnost.

ZASTOPAL BOŠ NAŠO SLOVENSKO INSEKTORIJU. KAJ MISLIŠ, KAKO VLOGO IN KAKE MOŽNOSTI IMAJO SOBROTJE POMOČNIKI V NAŠI INSEKTORIALNI SKUPNOSTI?

– Menim, da bi moral kdo drug na kongres, ki ima več izkušenj iz življenja v naši inspektoriji. Prihodnost se lahko načrtuje na podlagi resnične sedanosti, vendar so izkušnje iz preteklosti važen dejavnik pri iskanju novih smernic.

Jaz sem delal oziroma poučeval dolga leta na obrtnih šolah. Zame je to najbolj uspešno delo pri vzgajanju delavske mladine. V naših šolah dobijo tako rekoč vse: od tehnične, umske in telesne vzgoje, pa tja do pristnega krščanskega oblikovanja. Bivši gojenci so vedno hvaležni in se z veseljem spominjajo tistih let, ki so jih preživeli v salezijanskih hišah. Lepo bi bilo, če bi imeli obrtne šole, toda to so samo lepe želje.

Vsaka inspektorija pa ima svoje potrebe; tako tudi naša slovenska. Sedaj nas je osemindvajset sobratov pomočnikov. Vsak ima dovolj dela. Še več bi nas bilo potrebno, da bi lahko bolj uspešno delali. Nekateri so po delavnicah, drugih bolničarji, ekonomji, v pisarni itd. Salezijanska družba daje možnost vsakemu, da svoje talente izbrusi in pomnoži v dobro samemu sebi in skupnosti. Vedno več možnosti, čisto konkretnih je na apostolskem področju.

KAJ MENIŠ, ALI SE NE BI TUDI DANES MNOGI ODLOČILI ZA REDOVNEGA BRATA, ČE BI V NJEM PREPOZNALI NA POSEBEN IN RADIKALEN NAČIN URESNIČEN KRŠČANSKI POKLIC?

– V sedanjih razmerah je zelo težavno za nove poklice. Fant, ki ima veselje do duhovništva, ima zadosti priložnosti, da spozna, kakšno bo njegovo bodoče poslanstvo. Tako lahko primerja svoj ideal in svoje sposobnosti in se odloči. Težje pa se je živjeti v poklic salezijanca laika – misijonarja.

KAKŠNE LASTNOSTI NAJ BI IMEL, PO TVOJEM MNENJU, SALEZIJANSKI SOBROT POMOČNIK? KOMU BI NPR. SVETOVAL, NAJ STOPI NA TO POT?

– Treba je veliko začetnega poguma in še posebno takrat, ko je treba v daljne kraje. Tudi tu se vidi jasen končni cilj – apostolat laika v misijonih. Kdor bere poročila o misijonih, pozna marsikateri podoben poklic. Tako je lani odšel naš sobrat pomočnik Janko Hribar na Filipine.

Druga stvar je poklic sobrata pomočnika na domačih tleh. Zal, je zelo slabo poznan!

Dela sicer ne manjka, a nas je premalo, da bi mogli razkriti pravo podobo in vse možnosti tistim, ki bi se radi odločili. Mladi težko razumejo, da je tudi na ta način uresničljiv krščanski poklic.

Skušal bom nakazati nekatere značilnosti ali lastnosti za tiste, ki bi hoteli živeti po don Boskovem vzoru:

imeti mora živo vero in pravo pobožnost

navdušen mora biti za apostolsko delo

vztrajen pri delu, učenju in imeti močno voljo

uravnovešenost, da zna ceniti, kar je resnično dobro: mnoge danes omami materialno blagostanje: dobra plača, udobno stanovanje, moderni avtomobili, zabava ...

vesel značaj – čut za humor, optimizem ...

KAJ TEBI OSEBNO V TEM POKLICU DAJE NAJVEČ ŽIVLJENJSKE MOČI?

– Zavest, da sem član velike don Boskove družine. Don Bosko je obljubil vsakemu salezijancu delo, kruh in košček nebes. Vsak dan imam prilžnost narediti kaj dobrega za bližnjega.

BI ŽELEL ŠE KAJ SAM IZRAZITI?

– Če se komu zdi ob branju teh vrstic, da je „njegovo mesto ob don Bosku“, naj mi piše, rade volje mu bom odgovoril. Upam, da bom lahko po kongresu še kaj več povedal. Do takrat pa nasvidenje.

Pogovor vodil
St. Hočevar

prva misijonska odprava

Hčera Marije Pomočnice

Tretji člen konstitucij družbe Hčera Marije Pomočnice pravi: „Po naravi in poklicu je ta družba vzgojiteljska in misijonska.“

To je ugotovitev, ne pa lep namen, in drži že skoro 100 let. Leta 1872 je družba HMP urado zaživela in že pet let nato gre prvih šest sester v „salezijanske misijone“, to je v Argentino, najprej med emigrante, nato pa med indijanska plemena v Patagonijo kot sodelavke salezijanskih misijonarjev.

Poznejši kardinal Cagliero je bil že leto dni skupaj z drugimi devetimi salezijanci v Patagoniji. Kot bivši ravnatelj sester je pogosto pisal Mariji Mazzarello o življenju in delu v misijonih. Njegova pisma so brale sestre javno pri mizi. Misijonski žar teh pisem je prehajal na mlade sestre. Nestrpno so že čakale, kdaj bodo tudi one poklicane v misijone.

Potem je prišel Cagliero v Turin na salezijanski občni zbor, ki ga je sklical don Bosko za 3. september 1877.

Prišel je odločilni trenutek tudi za salezijanke. Marija Mazzarello je s posebnim pismom povabila svoje sestre, da bi se prostovoljno priglasile za odhod v misijone. Priglasile so se vse, in vseh je bilo tedaj 330. Mati je izbrala samo šest, najstarejša med njimi, Angela Vallese, je bila stara 24 let, druge pa vse mlajše. Ta je bila njihova voditeljica.

Te sestre so se pridružile 3. misijonski odpravi salezijancev. Še preden so se vkrcale na ladjo v Genovi, so šle k svetemu očetu Piju IX. po blagoslov. Vodila jih je Marija Mazzarello. Srečanje s svetim očetom je bilo ganljivo in navdušujoče. Papež je še posebno ljubeznivo nagovoril Marijo, „pogreznjeno v svoj nič“, kakor se je izrazil Cagliero, ki mu je predstavil sestre misijonarke.

V Genovi, pred odhodom, je bilo srečanje z don Boskom. Misijonarkam je poklonil podobo Marije Pomočnice, ki jo je naslikal umetnik, ki ga je don Bosko ozdravil slepote.

Druga misijonska odprava HMP:
Marija Mazzarello podaja roko voditeljici
odprave s. Martini

Prizor iz Patagonije: sestre „prečkajo“
pobesnelo reko

Vrhovna predstojnica, Marija Mazzarello, je stopila s svojimi hčerami na ladjo in se do potankosti zanimala za njihovo namestitvev.

Prva postaja v novem svetu je bila Montevideo. Tja so prispele 17. decembra, po mesecu dni vožnje.

Ohranjeno je pismo Marije Mazzarello iz naslednjega leta ravnateljici misijonark Angeli Vallese:

„Zelo sem zadovoljna, da so sestre dobre in da delajo. Od vas odvisi, da bodo rasle v kreposti. Učite jih najprej z zgledom, ker, kar učimo z zgledom, se bolj vtisne in mnogo bolj vpliva. Učite jih potem tudi z besedo. Vedno jih vzpodbujajte, naj bodo ponižne in poslušne. Naj ljubijo delo in naj delajo z dobrim namenom. Naj bodo odkritosrčne in iskrene vedno z vsemi. Skrbite zanje, da bodo vesele. Popravljajte njihove napake ljubeznivo, toda nobeni napaki ne prizanesite: napaka, ki jo takoj odpravimo, ponavadi ni nič, če pa jo pustimo, da se zakorenini, je treba veliko muke, da se izruje...“

Sedanja vrhovna predstojnica mati Ersilia Canta, ki je bila na sedanjem občnem zboru družbe ponovno izvoljena za nadaljnjih šest let, je v intervjuju za salezijance dejala:

„Naša ustanova se mora zahvaliti za vse dobro, ki ga je naredila v teh sto letih, zvestobi sester, ki so v preproščini duha zajemale iz dveh bistvenih prvin za svoje življenje in delo: iz molitve in žrtve. To je resničnost, ki je ne more nadomestiti nobena tehnika, čeprav je potrebno in prav, da se poslužujemo vseh učinkovitih sredstev za svoje poslanstvo.“

In potem?

Že naslednje leto, 1878, je Marija Mazzarello poslala v salezijanske misijone 10 sester. Vsaki je dala podobico sv. Jožefa s temi navodili: „Bodite vedno pripravljene na izpolnjevanje božje volje, ki se razodeva po predstojnicah. — Bodite veselo predane božji volji. — Bodite velikodušno indiferentne za vse, kar ni božja volja.“

Neutrudni, trdi in neizprosni Costamagna, poznejši salezijanski misijonski škof, je pisal Mariji Mazzarello o misijonarkah:

„Glede sester nisem mogel verjeti, da bodo mogle tako pomagati v misijonih. Brez njih bi nikakor ne mogli narediti toliko dobrega za žene in dekleta. H katekizmu prihajajo razen deklic in deklet tudi žene in matere. Vse so navdušene nad njimi!“

Se tole pismo iz 4. maja 1880, ki ga je pisala Marija Mazzarello, je ohranjeno:

„Moje vedno ljubljene hčerke, zelo vam priporočam, da se imate rade, da si vedno pomagate in da prenašate napake druga druge. Z veliko ljubeznijo se opozarjajte med seboj. Življenja nimamo zase, ampak za skupnost. Zato ga dajajmo v božjo slavo... Pogum, drage in dobre sestre. Delajmo dobro, dokler imamo čas. Ne ustrašite se nikoli nobene težave. Vedno si recite: Jezus je moja edina moč... Glejte, da se boste znale vedno premagati, sicer vam bo vse postalo težko in neznosno, v srcu pa bo začela rasti hudobija.“

In potem?

Potem so odhajale vsako leto sestre v misijone. Ne samo v različne dežele Latinske Amerike, ampak po vsem svetu. Tako že sto let.

stk

PISMA misijonarjev

Po dolgem času se je spet oglasil naš dragi misijonar na črni celini JOŽE MLINARIČ. Nič ne govori o svoji srečno prestani operaciji na slepiču, ampak samo pripoveduje z vsem svojim misijonarskim ognjem o svojih ljudeh in o lepem apostolskem delovanju med njimi.

Več mesecev že nestrpno pričakujemo, da se kaj oglasi naš starosta med misijonarji ANDREJ MAJČEN. Skrbi nas predvsem zato, ker je v zadnjih pismih omenjal svojo staro bolezen. Molimo zanj in za vse naše misijonarje. Tudi za najmlajšega med njimi JANKA HRIBARJA, ki se pridno oglašja iz svoje nove postojanke na otoku Negros. Iz njegovih pisem se vidi navdušenje in poglobljanje v svoj misijonski poklic. V začetku junija je pisal med drugim:

„Ze spet me je razveselilo vaše pismo z lepimi novicami. Tudi jaz vam pošiljam svoje. Ne vem, kako jih sprejemate. Saj veste: jaz nisem ne pesnik ne pisatelj. Kar napišem, pride kar tako preprosto in za silo iz „trde gorenjske grče“. Upajmo pa vendar, da bo morda iz te grče še kaj dobrega nastalo, seveda, če me boste z vso silo podpirali v molitvi.“

Verjetno vas zanima, kako se imam tukaj na otoku Negros. Pred nekaj dnevi se je začelo delo, ko se je vrnil z dopusta moj šef v veliki mehanični delavnici. Vodja te delavnice je 70-letni sobrat, salezijanec-pomočnik, odličен redovnik in prav tako odličен mojster. To še tudi mene čaka, da kdaj postanem. Treba bo kar hitro, kajti delavnice so lepe, toda vodstva ni, ker so vsi sobratje že starejši.

Zato vas res iskreno prosim, da se me velikokrat spominjate v molitvi, da se bom dobro pripravil na svoj bodoči poklic, ki ni nič lahek. Šlo bo samo z zaupanjem v božjo pomoč.

Za sedaj je moja naloga še vedno angleščina in pa vaja na strojih. Vadim se, da se kar iskre krešejo. Seveda pri angleščini pa bolj „kozle streljam“, kot se po domače reče. Toda kaj hočemo: iz napak se učimo, kajne? “

Svoje pismo zaključuje s pozdravi za vso želimeljsko družino, posebno za sobrate pomočnike, ki jih po imenu navaja. Potem pa doda še nekaj vrstic, ki se mi zdijo tako važne, da jih kar prepišem:

„Radi molite za svoje misijonarje po svetu, da ne pridejo v skušnjave. Pa tudi na nove misijonske poklice ne pozabite, kajti potrebe so velike. Kdor je poklican, korajžno čez vse težave!“

Prav lepe pozdrave iz filipinske dežele vam pošilja v don Bosku vdani — Janko Hribar.“

P. S.: V molitve vsej sal. družini priporočam vse prireditve ob 100-letnici sal. misijona.

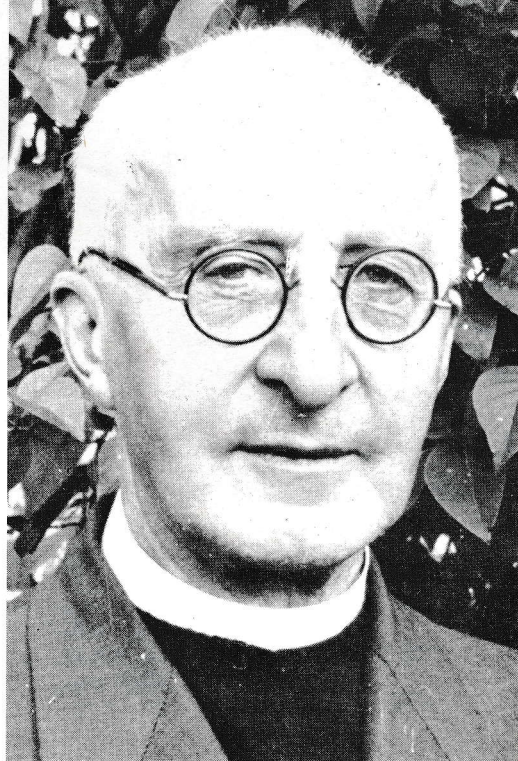
Ivan Zupan

60 LET GOSPODOV DUHOVNIK.
Na praznik sv. apostolov Petra in Pavla smo v cerkvi sv. Terezije na Kodeljevem slavili šestdesetletnico mašništva g. Janka Valjavca. Naslednjo nedeljo 6. junija je bila biserna maša tudi v njegovi rojstni župniji v Lešah pod Dobrčo.

BISEROMAŠNIK JANKO VALJAVEC je bil rojen v letu don Boskove smrti, 14. marca 1888 v Lešah pri Brezjah. Oče Franc je bil mož vere, napreden kmet in župan. Mati je bila Marija Brejec, modra žena, ki je vodila trgovino z mešanim blagom. V blagoslovljenem zakonu sta podarila Bogu osem otrok, štiri fante in prav toliko deklet. Trije fantje so si izbrali za svoj delež Boga. Pridružila se jim je tudi najmlajša sestra, ki je postala redovnica. Zopet število štiri; pol za družino, pol za Gospodovo službo. Od vseh je zdaj živ samo Janko.

Najstarejši brat Jože je postal salezijski duhovnik, ki je pomagal tudi Janku do istega poklica. Najmlajši brat Ignacij si je izvolil duhovniški poklic med frančiškani. Tako je Valjavčeva družina povezovala don Boskove in Frančiškove sinove.

JANKO VALJAVEC

LEP ODZIV NA NUJNO POVABILO

Eden od najvažnejših vprašanj današnje krščanske omike v zahodnem svetu je vprašanje duhovniških, redovniških in misijonarskih poklicev. Tudi pri nas vsak dan bolj čutimo ta problem.

K reševanju tega vprašanja v slovenski Cerkvi hoče prispevati svoj delež tudi vsa salezijanska družina: ne samo salezijanci in Hčere Marije Pomočnice, ampak tudi njih sorodniki, prijatelji in sodrujci. Zato je letos pozimi ob zadnjem občnem zboru salezijancev bila sprejeta posebna molitvena pobuda, ki naj jo izvede podpisani.

Tako sem letošnjo pomlad z odgovornostjo salezijanskega inspektorata na Rakovniku, in s pomočjo Janka Novaka povabil k molitvi za poklice vse don Boskove prijatelje v Sloveniji. Odziv je bil zelo lep. Kar ne neham se Bogu zahvaljevati, ko iz številnih pisem vidim, koliko velikodušnih src imamo, ki razumejo veličino in potrebo molitve in žrtve za svetost in porast poklicev. Naj v medsebojno spodbudo navedem nekaj izjav iz raznih pisem.

Neka ostarela mati piše: „Z velikim veseljem sem sprejela vaše povabilo. To je dolžnost nas vseh. V skupni molitvi bomo največ dosegli. Če bomo med seboj povezani, upajmo, da nas bo Bog uslišal v tej veliki potrebi...“

Nekdo drugi piše: „Ze leta in leta vsak dan moliva v iste namene, kot jih sedaj vi priporočate. Še posebej moliva, da bi tudi iz naših domačih družin vsaj kateri zaželel služiti Bogu na duhovniški poti...“

Spet druga mati piše: „Želim se odzvati vašemu povabilu k tej duhovni molitveni povezavi. Tudi sama čutim potrebo moliti za duhovnike, njihovo vztrajnost in svetost, kakor tudi za novi

naraščaj. Teško bi se obvezala za vsak dan, razen kaj malega, ker sem zelo zaposlena z družino. Ob nedeljah pa sem pripravljena pridružiti se v duhu vsem tistim, ki jim je pri srcu vera in dobri duhovni voditelji...“

Cez osemdeset let stara sotrudnica piše: „To je najbolj potrebno, da prosimo za dobre duhovnike, redovnike, redovnice, tudi salezijanske.“

Svoje prepričanje takole utemeljuje nekdo: „Res je potrebna molitev za poklice, saj iz naše velike župnije že dolgo ni duhovnika, pa jih je včasih bilo veliko.“

Druga pripominja: „Zdi se mi, da moramo prositi Svetega Duha za pravo svetost in vztrajnost v poklicu.“

Poleg tega splošnega odobravanja molitvene pobude, pa sem zasledil v pisemih in na odrezkih povabila še druge odmeve. Naj jih prav na kratko omenim in nanje tudi odgovorim vsem skupaj.

Najprej zadeva vesti. Nekdo piše: „Nekateri se neradi vežejo na dolžnost, ker se bojijo, da bi pozabili kakšen dan. Mislim, da v tem ni greha.“ Seveda ni greha, ne malega ne velikega. Naša molitev za poklice je nekaj čisto prostovoljnega. Svoje obveznosti zapišemo zato, da bi se lažje spomnili. Če pa kdaj pozabimo, ali pa zaradi dela in utrujenosti kakšen dan ne bi zmolili obljubljenega, smo lahko čisto mirni. Saj take primere že pri sami obljubi predvidevamo.

Marsikdo se mi v pismu priporoča za kakšne posebne molitve. Gotovo bi bile koristne, potrebne pa niso. Najlejša molitev je pač očenaš, ko prosimo „pridi k nam tvoje kraljestvo“, že praktično molimo za duhovne poklice. Najpopolnejša molitev pa je seveda

sveta maša, ker v njej sam Kristus z nami in namesto nas prosi milosti svojega nebeškega Očeta. Potem sveto obhajilo, sveti rožni venec, litanije. Tudi delo, trpljenje in vsakdanje žrtve so odlična molitve, če jih darujemo Bogu že zjutraj, ko vstanemo. Vendar nekdo pravilno svetuje dve molitvi za poklice, ki sta ju sestavila dva zadnja papeža. Skušali jih bomo razmnožiti, čim bo to mogoče. Nekdo predlaga, da bi se vrnili na ono „Pozdravljena Kraljica“, ki smo jo molili nekoč za poklice po popoldanskim pobožnostih. Tudi ure molitve za poklice bi bile zaželjene. Tretji priporoča, da bi pri prošnjah za vse potrebe dodali še namen za dobre matere, ki bi v otrokih vzbujale duhovne poklice.

Vse te in še druge pobude so hvalevredne, toda presegajo okvir namene naše molitvene pobude, ki je bolj privatnega značaja. Gre nam bolj za osebno zavzetost, da dodamo še nekaj več k tistemu, kar se že tako marsikje moli za poklice. Gotovo pa ima vsak vernik pravico, da predlaga svojemu župniku razne oblike skupne molitve za iste namene.

Končno naj navedem še praktične besede nekega zvestega don Boskovega prijatelja: „Razmišljal bom, koga bi mogel usmeriti v salezijski poklic med poznanimi.“ Bog vam daj srečo, dragi prijatelj! Da, moliti je treba, pa tudi delati zraven in vsak po svojih močeh iskati nove poklice. Pri tem mislimo na vse duhovne poklice v Sloveniji, zraven pa tudi na salezijske duhovnike, redovnice, misijonarje in misijonarke. Marija Pomočnica in don Bosko naj nam izprosa božji blagoslov!

Ivan Zupan

BISEROMAŠNIK

Osnovno šolo je mladi Janko obiskoval v Trziču, ker doma v Lešah tedaj še ni bilo šole. Ko je bil Jožef prestavljen v Ljubljano, je z njim prišel na Rakovnik tudi Janko. Študiral je še na Radni in na Poljskem v Daszawi (Dašavi). Bogoslovje je končal leta 1915 na salezijanski teološki visoki šoli v Foglizzu pri Turinu. Zaradi svetovne vojne se je vrnil v domovino, kjer je bil istega leta na svetega Petra in Pavla posvečen v duhovnika. V škofjeloški kapucinski cerkvi ga je posvetil nadškof Jeglič. Naslednjo nedeljo, 4. julija 1915, je zapel v Lešah svojo novo mašo.

Življenjska pot je duhovnika-vzgojitelja vodila prek Rakovnika in Radne v Veržej ter Mursko Soboto, nato v Razkrižje in Zagreb-Knežijo, potem v Boštanj in v Ljubljano na Kodeljevo. Tu je urejeval list „Malo Cvetko“ skupaj z dr. Srečkom Zamjenom. Vodila sta uspešno delo za zidavo nove cerkve v čast sv. Tereziki. Janko je vztrajal doma, Srečko pa je odšel po pomoč v Ameriko. Zbrala sta dobrotnike in potrebna sredstva, da je bila cerkev pred drugo vojno v glavnem dokončana. Tu se je Janko pokazal skrbnega delavca, dobrega organizatorja in vestnega upravnika. V svoji skromnosti se ni zavedal, da gradi vselovensko svetišče Mali Cvetki, eno najlepših naših svetišč, ki bo njegov življenjski spomenik.

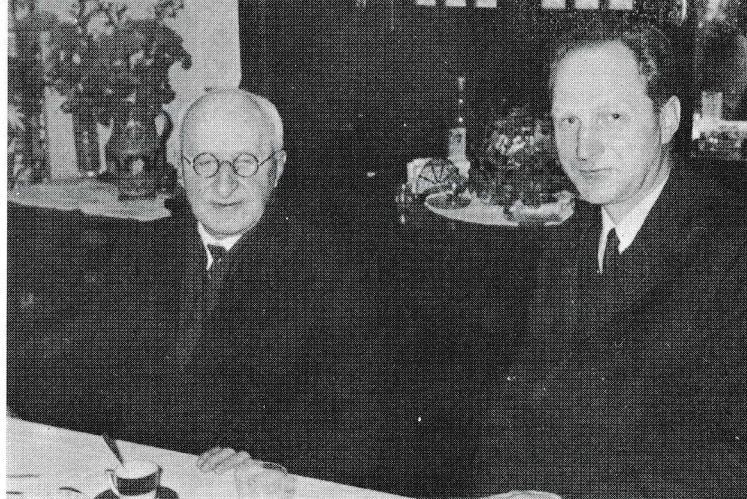
Po vojni je bil dolga leta med brati na Koroškem. Deloval je v Rožu, Podjuni in Zili tudi kot ljudski misijonar. Povsod so ga zaradi njegove dobrote radi imeli. Za zlato mašo mu je celovški škof Kostner poslal dve strani dolgo pismo, kjer se mu zahvaljuje za njegovo duhovniško delo.

Zdaj je zopet v Ljubljani prisv. Tereziji kot duhovni voditelj in pri ljubljen spovednik. Kjer je največ delal, tam preživlja tudi jesenske dneve življenja, ki še vedno raste in se nenehno dviga.

Njegove značilne poteze so dobrohotnost, preprostost, pristrčnost in pobožnost. Ljudje ga imajo radi, v družbi sobratov je vedno zaželen. Njegova sreča niso mladostne sanje, temveč izpolnjene dolžnosti.

Jesenska zarja mu osvetljuje življenje in kaže, da ga je spremljal Tisti, ki ga je pred 60 leti povabil: „Pojdi za menoj!“ Ta Nekdo je velik, zvest in dober. Življenje obrača od huđega k dobremu, od dobrega pa k boljšemu. To je dragoceno versko izkustvo, ki ostane slehernemu človeku osebni dokaz, da biva Bog in da je večno življenje. Torej se splača iti skozi težave in prek trpljenja do križa in vstajenja. Tu je šele jasna primera o biseru, ki je rojen v bolečini.

Tak je naš biseromašnik JANKO VALJAVEC.

Biseromašnik s svojim župnikom na Kodeljevem

Bisermaša na Kodeljevem

Gimnazijski ravnatelj IVAN DOLENEC je pisal: „Naj vam povem izkustvo svojega življenja. V nobenem stanu nisem našel toliko srčno dobrih, pošteni, resnicoljubnih in nesebičnih ljudi kakor med duhovniki. Nesreča našega časa je, da mnogi ljudje nimajo stika z duhovniki in še zgolj z redovniki. Zato so dostopni za vsako obrekovanje, ki ga nasprotniki vere tako pridno širijo. Če pomislim nazaj na svoje preteklo življenje, vidim, da je bila zame največja sreča – vera.

Naše življenje je pravilno zgrajena drama, v kateri ni slučajnosti ali usode. Vsi dogodki so med seboj tesno povezani. Vse, kar se zgodi v prvem dejanju, se izkaže v zadnjem kot potrebno. Smiselnost ni delo slučajja, temveč Previdnosti. Dramo je pisal večni Mojster.

Če ima življenje biseromašnika Janka Valjavca vrednost, jo ima tudi v tem, da na osnovi svojih doživetij, dela ter duhovnosti, molitve in trpljenja pokaže, kako razmišljanje o tem vodi človeka do Boga. Bog je ideal, ki ne razočara.

Biseromašnikovo življenjsko načelo je: „Dajati Bogu in osrečevati brate!“ Skrivnost njegovih uspehov je v molitvenem življenju. Njegov pozdrav ob 60-letnici duhovniškega poslanstva se glasi: „Naj tisoč loči nas bregov, povsod nas družijo Materin objem in blagoslov!“ In kaj mu mi želimo povedati?

NASI SKOFJE so mu zaželeli, naj ga Bog ohranja v zdravju in vedrini do skrajnih mej človeškega življenja, da bo vernikom in sobratom prinašal sonca v vsakdanje skrbi.

Apostolski blagoslov mu je poslal papež PAVEL VI. z željo, naj bo njegovo poslanstvo še naprej plodonosno in življenje polno božje sreče.

90-letnica ROVANOVE MAME

Svetopisemska knjiga Pregovorov hvali dobro ženo:

„Vrlo ženo, kdo jo najde?

Visoko presega bisere njena cena.

Svojo dlan odpira ubogemu, in potrebnemu podaja roke.

Moč in milina sta njen okras.

Svoja usta odpira modro in na njenem jeziku so ljubke besede.

Varljiva je ljubkost in minljiva je lepota;

žena, ki ljubi Gospoda, ta je hvale vredna“ (Preg 31, 10–30).

Te besede sem premišljeval, ko mi je prijatelj Jože Peterlin, župnik iz Grahovega, povedal, da je Franciška Rovana praznovala devetdesetletnico življenja.

Sredi marca sem jo obiskal. Našel sem jo tako kakor vedno: v kuhinji je lupila krompir in se dobrodušno smehljala.

Rojena je bila 12. februarja 1880 pri Volarjevih v Grahovem. Poročila se je v Martinjaku z Matijem Rovanom (+ 1952). V zakonu sta imela 13 otrok. Živijo trije.

Vprašal sem jo, kako gleda na svoja visoka in bogata življenjska leta. Odgovorila je:

„V starosti sem vesela ob spoznanju, kaj vse sem prestala. V življenju je bilo veliko veselih dni, ki so me osrečevali in dvigali. Nikdar nisem godrnjala proti božji volji. Otroke sem rada imela. Ko je triindvajsetletna Francka umirala, je prosila, naj ji zapojem pesem, da bi lažje trpela. Zapela sem ji: „Mati, vedno mila bila si...“ V prvi svetovni vojni nam je bilo težko zaradi pomanjkanja hrane. V drugi smo pa dajali trpinom, ki so blodili po gozdovih. Težko nam je bilo. Da smo se preživeli, je bilo treba ne le delati, temveč tudi premisliti, kako gospodariti. Mož Matija je bil pri vojakih ob Rabeljskem jezeru pod Višarjami. Sinova Janez in Matija sta študirala. V prvi vojni so nam dajali podporo. Potem je morala starejša hči Marija služiti petnajst let v Beogradu. 2. decembra 1974 ji je odpovedalo srce in je umrla. Nikoli nisem klonila. V Boga, ki vse prav naredi, sem vedno zaupala. Otroci so radi ubogali: na prvo besedo. Lahko jih je bilo vzgajati. Ob nedeljah so radi hodili k popoldanskemu nauku. Sin Janez, sedaj salezijanski duhovnik v Pliberku na Koroškem, je vsako nedeljo šel v cerkev s knjigo za uro molitev. Kar

so otroci videli, to so tudi posnemali. Ko sem sina Janeza prvo nedeljo po njegove rojstvu nesla k vpeljevanju, sem Marijo prosila, naj ga sprejme pod svoje varstvo. Otrok nisem nikoli silila k molitvi. Ni bilo potrebno. Sami so radi molili. Molili smo vedno skupaj, najrajši rožni venec. Vsak večer je vodil drug. Še sedaj molim vse tri različne vence vsak dan. Ko so se otroci začeli razhajati, je bilo veliko solza in skrbi, kje in kako živijo. Moje bogastvo in sreča so otroci. Ko bom umrla, mi bodo prišli naproti. Ko zadnjič zvon mi bo zapel, tedaj me bodo poklicali. Štirje so umrli v nežnih letih. Nasilne smrti je umrl Matija leta 1945.

Lepo je bilo, dokler sem mogla delati. Zdaj se mi zdi, da sem odveč in bi kar rada umrla. Vendar me imajo vsi zelo radi. Vnuki pravijo: „Skrbeli bomo za vas.“ Ko prihajajo iz službe, me vprašujejo, če me kaj zebe in kaj potrebujem. Dobri so. Rada jih imam.

Smrti se ne bojim, pač pa sodbe. Odločala bodo dobra dela.

Mlada ne bi hotela biti še enkrat. Ko odhajam zvečer spat, ne vem, če bom jutro še dočkala. Vedno sem pripravljena – dokler bo božja volja!

Ljudi sem vedno rada imela. V vasi ga ni človeka, s katerim si ne bi bili dobri. Tudi drugi me radi imajo.

V cerkev ne morem več. Okrog hiše še lahko grem. Ko pride sin Janez s Koroškega, ima sveto mašo doma. Takrat je zares lepo.

Po pogovoru je vzela v roke knjigo „Družinska sreča“. Bere še brez očal.

Sin France je pripomnil: „Najboljše je, da je človek skromen. Naj nihče ne ve zanj, da več ve Bog kakor pa ljudje.“

Pavel Zidar je pisal o materi sedmih otrok in njeni močni veri: „O, mati sedmih otrok ima močnejšo vero kakor duhovnik...“ Kakšno vero ima Rovanova mama, ki je dala življenje trinajstim otrokom! Zato je vzgojila sina duhovnika. Take so duhovniške matere.

„In še to zapišite za Vestnik,“ se je spomnila mama. „Vero sem ohranila tudi zato, ker sem trpela. Kdor trpi, zna živeti in verovati. Vera je življenje. Življenje brez trpljenja ni dosti vredno. Povejte bralcem Salezijanskega vestnika, da sem bila zvesta sodelavka ali sotrudnica z molitvijo in dobrimi deli.“

Naj se vrta žena, katere cena visoko presega bisere, potem še boji sodbe? „Blagor njim, zakaj njih dela gredo z njimi.“

Prav tiste dni sem bral v šolski nalogi osemletnega dečka iz Anglije o starih materah tole:

„Vsakdo bi moral imeti staro mamo; zlasti še tisti, ki nimajo televizorja.“

Zahvaljen, Gospodar življenja, da si nam dal veselo, delavno in zgledno Rovanovo mamo. Salezijanska družba se ji zahvaljuje za sina duhovnika. Sotrudniki in sotrudnice ji čestitajo in želijo plačila pri Gospodu. Bog vas ohranja in blagoslavlja, blaga mama Franciška!

Vas srčno pozdravlja ter se vas spominja v molitvi in sveti daritvi, vaš nekdanji župnik

Janez Jenko

LOJZE LOGAR

ZAČEL SI SREČNO ŽIVLJENJE

Tebe, Lojze, mnogi niso niti opazili, še mi komaj. In vendar smo te vsi imeli radi, brez mnogih besed, s toplim pogledom ob srečanju, s kratkim stiskom roke ob slovesu. Samo mama te je vedno imela občuteno rada, še posebno v času, ko si bil daleč v neki španski vasi, in ta zadnja leta tvoje bolezni. In pa dva prijatelja, sobrata: eden je delil s tabo usodo tujine, Mihael Maček; drugi, Franc Jagodic, pa usodo bolnika na Trsteniku. Naj pripovedujeta o tebi, medtem ko si ti že začel srečno življenje v Kristusu . . .

V „ŠPANSKI VASI“ . . .

Dragi Lojze, tudi tebi je bilo usojeno, da si okusil grenki kruh tujine. Najprej v Italiji in pozneje v Španiji. Tja te je vodil Bog, sam si dejal tako. Tako si mislil posebno v trenutkih, ko ti je bilo najbolj hudo. Sicer pa sem komaj kaj vedel, kaj trpiš. Nisi tožil, nisi se pritoževal. Kar sem sam okusil, tako tudi zate vem, kaj si trpel.

Prišel si v „špansko vas“. Villena je bila tako podeželsko mestece v notranjosti province Alicante. Ves čas svojega bivanja v Španiji si živel tam, v skromnem salezijanskem zavodu. Imel je sloves Nazareta, vsak se je branil iti tja. Žal, ti nisi doživel

nenadnega razcveta tega mesteca in zavoda. V mestu je nastopil podjeten župan, bivši salezijanski gojenec, v zavodu pa razgiban ravnatelj. Mesto in zavod sta se prebudila v novo življenje, nesluteno, neverjetno, a resnično.

Toda ti si živel v Villeni in v njenem zavodu, ko sta oba životarila. Imel si službo spovednika in asistenta pri mladini, ob nedeljah pa si večkrat šel na pomoč okoliškim župnikom. Najbolj si bil vprežen v asistenco: na dvorišču pod žgočim južnim mavrskim soncem in sredi prahu med fanti, ki so zbijali žogo, potem pa v učilnici in v šoli, ko si nadomeščal zakasnelega ali odsotnega profesorja. Niso te imeli za celega človeka, samo za mašilo. A bili so zelo zadovoljni s teboj in ti rekali: „Padre Luis, pridite, padre Luis, pojdite . . .“

Kar začudil sem se, ko sem te lepega poletnega dne zagledal pred sabo v Barceloni. Bil sem nadvse vesel srečanja s teboj.

„V Sarriá sem že nekaj dni,“ si mi toplo, a boječe dejal.

„Si prišel pogledat prostore, ki jih je don Bosko posvetil s svojo navzočnostjo? Pravijo, da je bil tam neke noči, istočasno, ko je spal v Turinu, da bi opozoril tedanjega ravnatelja zavoda na neke nerednosti med fanti.“

„Nisem prišel iz radovednosti. Inspektor me je poklical, naj pridem sem z vsemi, kar imam. Dolga pot — blizu 600 km — me je zdelala v tej vročini. V teh nekaj dneh sem si toliko opomogel, da sem prišel do tebe v Hebron.“

„In sedaj ostaneš tu, kje bližje? Prav, se bova tako lahko pogosteje videvala. Kam so te določili?“

„Nič še. Naj potrpi in se odpočijem, mi pravijo. Toda v tej vročini . . .“

„Res, v mestu je huje. Tu pa smo že toliko iz mesta, da se lažje diha. Še pridi, se bova še kaj pomenila med temi borovci!“

Še enkrat sva se videla v španski zemlji. Srečanje je bilo še bolj nenadno. Bil sem na duhovnih vajah v Mataro pri Barceloni, ob obali. Pokličejo me, da je prišel neki rojak. Grem iz kapele in zagledam Lojzeta. Bil je shujšan, vendar živih oči in vesel. V pozdrav mi je ponudil obe roki in dejal: „Po slovo prihajam! Proti domu grem . . .“

Miha Maček

DOMA . . .

Z Lojzetom sva bila zelo različnega temperamenta. Vsakdo od naju je gradil na svojih duševnih osnovah. Oba sva se odločila za salezijanski poklic in ga razvijala po svojih močeh in zmožnostih. Vezalo naju je vzgojno delo med dijaki na Rakovniku. Bila sva kolega na asistenci in delno v bogoslovju v Ljubljani in v Turinu.

Lojze je bil tihega in mirnega, dejal bi, plahega značaja. Že kot gojenec v Veržeju se ni nikdar rinil v ospredje, ampak se je rad pridružil skupini fantov, ki so se igrali. Bil je vzoren učenec in tako lepega vedenja, da smo ga vsi radi imeli. Tega se je pristrčno veselil. Pri učenju je bil nedosegljivo delaven in podjeten, pa tudi uspešen. Med odmorom je hitro pomlatil svoj kos kruha in že zdrvel na dvorišče, kjer so ga pričakovali sošolci k igri.

Kot salezijanec se je vneto prizadeval, da bi postal dober vzgojitelj. Zato se je rad posvetoval z rajnim Francem Kmetičem. Bila sta si velika prijatelja. Vse, kar je bilo uravnovešenega v delovanju, je napravljalo na Lojzeta izreden vtis.

Na asistenci na Rakovniku je dal svoje zdravje za dijake, obenem pa opravil maturo na klasični gimnaziji. Vzgojiteljsko delo je bilo zanj pretežko in je močno načelo njegovo šibko zdravje.

Skupaj sva spet živila kot bolnika na Trsteniku. V hišni kapelici sva menjaje se maševala, po koncilu pa somaševala. To so bili za oba trenutki sreče.

Delavna in pridna narava mu ni dala miru. Vsega se je posvetil vrtnarstvu in gojitvi zdravilnih rastlin. Z njimi si je pomagal v svojih težavah in telesnih bolečinah. Na njegovem vrtu si našel med drugimi kamilice, vinsko rutico, pelin, hermeliko . . .

Ko sva bila zadnjič skupaj, sva molila po namenih svetega očeta in vrhovnega predstojnika tole:

„O, Jezus, v tej grozljivi atomski dobi te tudi midva moliva v imenu vseh atomov iz kraljestva rudnin, rastlin in živali, in v imenu vseh atomov sveta v malem.“

Svojo ljubezen do narave je prenašal na ljudi z enako iskrenostjo in tiho toplino. Pokazal jo je do sobratov v hiši z dejanji. Z besedo je težko prišel na dan, vedno pa je bila topla in izraz pripravljenosti pomagati.

Fr. Jagodic

+ DÜNDEK FRANC: VEDNO ZVEST...

V torek 29. julija t.l. smo na ljubljanskih Žalah položili k večnemu počitku salezijanskega duhovnika Franca Dündeka, duhovnega pomočnika na lgu pri Ljubljani. Pogrebne obrede je ob zelo lepi udeležbi sobratov, pokojnikovih sorodnikov, prijateljev in učencev opravil ljubljanski nadškof dr. Jože Pogačnik.

Dündek Franc je bil rojen na Tišini 4. junija 1899 v družini, v kateri je bilo devet otrok. Najmlajši, in to je bil Francek, ki je pozneje postal salezijanec, je bil deležen ne samo največje ljubezni, temveč tudi največje pozornosti pri vzgoji. Poleg dobrih staršev in rodnih sester so pri vzgoji sodelovali učitelji, posebno še župnik dr. Ivanoczy, zgledni duhovnik, dober dušni pastir in narodni buditelj prekmurskih Slovencev. Temu je bil Francek v otroških letih tudi ministrant.

Vse to je pripomoglo, da je v njem že zgodaj vzklila tiha želja postati duhovnik. Sprva o tem glasno sploh ni upal govoriti, saj je v družini vladala revščina. Ko je to zaupal sestri Lojzki, ga je ta spodbujala: „Francek, moli k Mariji!“ In molil je k Devici Mariji, za katero je vedel, da je bila pomočnica vernemu ljudstvu v stiski. Francek je bil uslišan; dobil je pogum, da je svojo željo razodel tedanjemu tišinskemu kaplanu. Ta je pisal v italijansko mesto Cavagliá, kjer so imeli madžarski salezijanci zavod za vzgojo duhovniških poklicev. Tu je končal prvi dve gimnaziji. Ostale gimnazijske študije, kakor tudi noviciat pa je opravil v notranjosti Madžarske, v zavodih Szentkereszt in Mogyorosbanya. Tu je tudi 24. avgusta 1917 položil prve zaobljube in s tem postal salezijanec.

Po končani vzgojni praksi je začel bogoslovne študije. Toda vmes je resno zbolel; položaj je bil tako resen, da je mogel izbirati samo med tem: ali izgubiti roko ali pa življenje. V tej stiski se je zatekel k Mariji Pomočnici in jo prosil pomoči. Tudi predstojniki so vse storili pri iskanju zdravniške pomoči. Po nekaj mesecih se je zdravje povrnilo, nadaljeval je študije in bil 29. junija 1926 posvečen v duhovnika. Na novomašne podobice je iz hvaležnosti do Boga dal napisati: „Po milosti božji sem to, kar sem.“

V prvem obdobju svoje duhovniške službe je bil zaposlen v salezijanskih zavodih za vzgojo klerikov in bogoslovcev. Karkoli so mu predstojniki poverili, vse je opravil z vestno natančnostjo in tudi z zahtevnostjo. Zlasti je rad poučeval matematiko, filozofijo in dogmatiko. — V zadnjih mesecih druge svetovne vojne mu je bila zaupana služba ravnatelja „Martinišča“ v Murski Soboti. Toda tokrat v zavodu ni bilo gojencev; razne vojaške armade so si podajale kljuke zavodskih vrat. Dündek pa je ostal kot čuvar Marije Pomočnice na straži vse do jeseni 1946, ko se je skupaj s kipom Marije Pomočnice moral izseliti. Marija Pomočnica se je preselila v župnijsko cerkev, on pa je postal deležen gostoljubja murskosoboškega gospoda župnika.

V povojnih letih je služboval na raznih mestih, nazadnje kot duhovni pomočnik na lgu pri Ljubljani, vendar pa mu je od vseh služb ostala najbolj pri srcu služba upravitelja v Veržeju. To je bilo v letih od 1950 do 1956. O tem obdobju je sam zapisal med drugim tudi tole: „Nadvse sem se čutil srečnega in sem smatral za veliko milost, da sem imel priliko in dolžnost poučevati nedolžne otroke najvišjo vedo: spoznavati in ljubiti Boga, spoznavati in ljubiti Jezusa v Zakramentu ljubezni in našo predobro Mater Marijo.“

Ko je v zadnjih letih bolezen že toliko načela njegovo zdravje, da drugega ni zmožal kot le še maševati in spovedovati, je v prostem času zelo rad molil rožni venec; tudi po tri in več jih je zmolil vsak dan. In ko je spomin že opešal, tako da se skrivnosti ni mogel spomniti, si je pomagal z molitvenikom. Gospod mu je izkazal veliko milost, da je svoji dve najljubši pobožnosti: daritev svete maše in molitev rožnega venca mogel opravljati skoraj do zadnjega dne. To sta bila zanj dva stebra, ob katerih je kot dober don Boskov sin našel rešilno zavetje v vseh težavah življenja.

Medtem ko so sobratje in znanci že mislili na njegovo zlato mašo v prihodnjem letu, se je on resno pripravil na odhod v večnost. V zadnjih mesecih na lgu se je rad povračal k tej misli. V ponedeljek 21. julija je v kljub slabemu počutju hotel z ostalimi sobraty na Rakovniku opraviti duhovne vaje. Začel jih je, toda zaključiti jih ni mogel skupaj s sobraty. Že v naslednjih dneh je moral na Trstenik in od tam v bolnišnico na Golnik. Ko so v soboto 26. julija njegovi sobratje salezijanci na Rakovniku sklepali duhovne vaje in peli „Tebe Boga hvalimo“, je v bolnišnici ugašalo njegovo življenje. In zopet so mu dali v roke rožni venec, ne toliko za okras, pač pa v dokaz tega, kar je vse življenje tako zvesto delal: ljubil je Jezusa in Marijo.

Štefan Žerdin

ABECEDA SALEZIJANSKIH MISIJSKIH

ČILE	
Površina	757 tisoč km ²
Prebivalcev	9 milijonov
Katoličanov	8,6 milijonov
v %	95,9

Deželo so kolonizirali Španci leta 1533. Misijonska aktivnost tudi med domorodci je bila močna, posebno med Aravkanci. Čile je postala neodvisna država leta 1818. Nekateri antiklerikalne vlade so močno ovirale evangelizacijo.

Salezijanci so začeli svoje delovanje leta 1887 med domorodci na skrajnem jugu in potem med priseljenci. Prvotnih prebivalcev skoro ni več. Stopili so se s priseljenci: dva od treh sta mestica (mešanca). S tem je bilo končano misijonsko delo v ožjem pomenu besede. Za ustanovitev in razvoj krajevne Cerkve na skrajnem jugu imajo skoro izključno zaslugi salezijanci. Sedaj jih je 250 in delajo v 26 zavodih.

Hčere Marije Pomočnice so se pridružile misijonarjem salezijancem že leta 1888. Sester je sedaj 314 in delujejo v 23 zavodih.

Znamenite osebe: škof Jakob Fagnano, raziskovalec duhovnik Albert De Agostini, kardinal Raul Silva Henriquez.

Slovenski salezijanci v Čilu: Gril Anton, Horvat Aleksander, Jerala Bogomir, Maroša Martin, Perušek Anton, Petek Franc, Plazar Lojze, Schnurer Franc.

EKVADOR	
Površina	864 tisoč km ²
Prebivalcev	6,3 milijonov
Katoličanov	5,4 milijonov
v %	85,1

Prvotni prebivalci so bili Čibči, ki so jih malo pred prihodom Špancev podjarmili Inki. Deželo so zavzeli španski konkvistadores pod znamenitim Pizarrom leta 1526. Začetni močni evangelizaciji so sledila različna obdobja preganjanja liberalnih režimov, odkar je dežela postala neodvisna.

Sedaj deluje v Ekvadorju skoro 300 salezijancev. Prišli so 188, tri dni pred don Boskovo smrtjo. V 80 letih so odprli ceste, ustanovili osnovne, poljedeljske šole in učiteljske, bolnišnice, telegrafsko linijo, radijsko postajo, prvi časopis v šuarskem jeziku, v katerem so izdali tudi slovnico in slovar. Domorodce Šuarce so organizirali pred pohlepnostjo kolonov v avtonomno zvezo.

Vikariat Mendez, ki se posebno trudi za kulturni in verski dvig domorodcev Šuarcev, obsega 35 tisoč kv. km in ima 46 tisoč prebivalcev. Med njimi imajo salezijanci 12, Hčere Marije Pomočnice pa 10 misijonskih centrov. Te so prišle v te misijone 1902 po trimesečnem potovanju iz Peruja. Znamenite osebe: škof Jakob Costamagna, škof Dominik Comin, s. Marija Troncatti.

Tam deluje tudi salezijanec iz naše inspektorije: Matej Dodić.

EGIPT	
Površina	1 milijon km ²
Prebivalcev	34 milijonov
Katoličanov	140 tisoč
v %	0,4

Cerkev v Aleksandriji, ki jo je po izročilu ustanovil sv. Marko v prvem stoletju, je v petem stoletju sprejela monofizitsko veroizpoved (teh je še sedaj 2 milijona). Krščanstvo v Egiptu je v šestem stoletju preplavil islam. Katoliške misijone so začeli leta 1600 kapucini. Sedanji Egipt je na čelu arabskega sveta in varuh islamskih vrednot. Katoliška misijonska dejavnost je

omejena in težka.

Salezijanci delajo v Egiptu od 1896, v Kairu in Aleksandriji, kjer imajo dve obrtni šoli, ki jih oblasti cenijo kot učinkovit prispevek k dvigu in razvoju dežele.

Podobno imajo tri velike zavode Hčere Marije Pomočnice v Aleksandriji, Kairu in Heliopolisu.

EKVATORIALNA GVINEJA	
Površina	28 tisoč km ²
Prebivalcev	289 tisoč
Katoličanov	232 tisoč
v %	80,4

Ta nekdanja španska kolonija je postala samostojna država leta 1968. Prebivalci so iz plemena Bantu.

Salezijancev iz madridske inspektorije je devet. Leta 1972 so odprli šolo v prestolnici države Bata.

GABON	
Površina	268 tisoč km ²
Prebivalcev	500 tisoč
Katoličanov	290 tisoč
v %	58

Sedaj neodvisna država, je bila do leta 1960 francoska kolonija. V njej je misijonaril znameniti dr. Albert Schweitzer s svojo bolnišnico v Lambarene.

Salezijanci vodijo 2 škofijski semenišči. Sestre pa so 1971 odprle socialni center za domačine.

